

Läsnyckel

Zita i rymden. Bok ett: Långt hemifrån

Ben Hatke

Zita i rymden är första delen i en ny serietrilogi från Hegas. Till följd av Zitas nyfikenhet slungas hennes kompis Josef iväg till en annan dimension. Nu är det upp till Zita att försöka hitta och ta med sig honom tillbaka hem igen!

Innan du läser

Titta på omslaget och läs baksidestexten. Vilken typ av berättelse tror du att det här är? Vad föreställer omslagsbilden? Om du öppnar hela boken – så du ser fram- och baksida samtidigt, kan du se att det är en genomgående bild. Hur många olika figurer ser du? Hur ser de ut? Finns det någon figur som påminner om något du sett eller läst tidigare? I baksidestexten står det att Zita möter nya vänner, tror du att någon av hennes nya vänner finns med på omslaget? Vilka tror du att de kan vara?

Medan du läser

Kapitel ett

Serie-böcker är uppbyggda så att bild och text kompletterar varandra. Du behöver "läsa" bilderna precis som texten i en vanlig bok – tänk på "Zita i rymden" som en film på papper! Sidan 8–14 saknar nästan helt text, försök återge händelseförloppet i ord. Vilka är personerna som hittar knappen? Vad är det som händer? Hur känner karaktärerna inför det som händer?

Kapitel två

Var har Zita hamnat tror du? Vad hade du gjort om du slungats iväg till en främmande plats?

Det är många nya personer som presenteras i kapitlet, vilka tror du kommer bli viktiga längre fram i boken. Varför tror du just de karaktärerna kommer bli det?

Kapitel tre

Man får reda på mycket information i detta kapitel, försök reda ut vad vi vet hittills. Vem är Mozzy? Vad jobbar han med? Varför tror du han vill hjälpa Zita?

Figurerna som bor i avloppssystemet dyker upp så fort någon droppar vatten på rören, och tunneln leder till "rostiga ödemarken". Varför är rost någonting som stadens invånare är rädda för och vill undvika tror du?

På sidan 61 stänger Mozzy dörren när han plötslig hör ett ljud – vem är det som kommer? Hur ser man det? Titta noggrant på bilderna! Vad tror du det är Mozzy tänker säga innan han avbryts av sina egna skrik?

På sidan 62–63 får man känslan av att det är flera timmar som passerar, trots att det inte finns någon text. Vad är det som får en att känna så?

Om du hade fått välja en låt som skulle spelas när Zita och Mus tar sig mot den rostiga ödemarken, vilken skulle det vara? Vilken känsla skulle det tillföra?

Kapitel fyra

Zita träffar många nya vänner under vandringens gång. Vem av Zitas nya vänner tycker du bäst om och varför?

Varför kallas de som låst in sig i tornet för "skrivare" tror du?

Den rostiga ödemarken är fylld av mekaniska rovdjur, vad tror du de brukar leva av i vanliga fall? Många människor är rädda för spindlar och de mekaniska rovdjuren påminner om spindlar. Om du fick designa ditt egna mekaniska rovdjur, vilket djur skulle det påminna om?

Tycker du att Mozzy förtjänar en andra chans eller gör Zita rätt i att skicka iväg honom?

Varför tror du Mozzy förråder Zita?

Mozzy har fullt med roliga uppfinningar såsom dörr-kräm och hopp-stamp-stövlar! Om du hade kunnat uppfinna vad som helst, vad skulle det vara? Vad skulle din uppfinning ha för funktioner? Hur skulle den se ut? Gör en ritning på hur du tänker dig att den ska se ut, lägg gärna till en kort användarinstruktion på bilden.

Vad tror du det är för idé Zita fått, och vad tror du Stark-starks roll är i det hela?

Kapitel 5

Vad är det som händer på sidorna 158–160? Varför tror Skriftarna att det är Josef som frammanar kraften? Hur kan de ha kommit fram till profetian tror du? Profetior är vanligt förekommande i fantasy och science fiction-romaner. Vad utgör en profetia? Kan du komma på någon annan bok eller film där det finns en profetia? Googla gärna om du vill veta mer om profetior, fantasy och science fiction.

Sidan 167–172 består bara av bilder, försök berätta i ord vad det är som händer. Tidigare skulle du välja en låt som passade till vandringen mot den rostiga ödemarken, försök nu hitta en låt som du tycker passar till dessa sidor.

Kapitel 6

De tre första rutorna är svarta, varför har författaren valt att göra så tror du?

Först försöker Skriftarna offra Josef, sen försöker de göra honom till kung, varför tror du att det är så? Josef vill inte bli kung, men vännerna kommer med olika infallsvinklar som

speglar hur de skulle vara som kungar. Försök föreställa dig hur världen skulle sett ut om någon av dem skulle blivit kungar.

Zita väljer att släppa Josefs hand, varför gör hon det tror du?

Efter läsningen

Välj ut tre nyckelord som du tycker sammanfattar boken (inte vad du tyckte om boken).

Diskutera med en kompis och jämför vilka nyckelord ni valt.

Fanns det någon karaktär som du tyckte extra mycket om?

Fanns det någon du inte tyckte om?

Tror du att Zita kommer lyckas ta sig hem genom rymden? Motivera gärna ditt svar!

Vad tror du händer i nästa del?

Välj ut några bilder som du tyckte var speciellt fina. Beskriv varför.

*

I fantasyböcker/filmer finns det vissa saker som ofta återkommer, t ex:

- händelserna utspelas i en eller flera främmande världar
- det finns någon slags port mellan världarna
- det finns både människor och andra folkslag
- goda och onda krafter/personer
- magiska föremål, kanske vapen
- en hjälte
- hjälstens medhjälpare
- ett sällskap med olika sorters folk som ger sig ut på ett uppdrag, en quest
- uppdraget

Överensstämmer dessa punkter i "Zita i rymden"? Försök sammanfatta boken kort genom att följa listan – tänk på det som frågor.

Finns det någonting på listan som du saknar i boken eller som du tror skulle förbättra boken?

*

När Zita träffar Mus och Mozzy har de varit fast på planeten ett tag. Vilka äventyr tror du de har varit med om tidigare? Hur gick det till när de träffades och varför tror Mozzy att Mus är på flykt? Skriv en historia som förklarar hur Mozzy och Mus träffades. Sök gärna i boken efter ledtrådar.

*

Innan det första kapitlet börjar finns det ett citat av G. K. Chesterton:

Det finns två sätt att ta sig hem på. Det ena är att aldrig ge sig av.

Det andra är att ta sig runt hela jorden tills man kommer hem igen.

Vad tycker du att det här citatet betyder? Varför tror du författaren har valt att använda sig av just det här citatet. Googla gärna för att ta reda på mer. Vem är exempelvis G. K. Chesterton och var kommer citatet från?

Har du något favoritcitat? Det kan vara från en lätttext, något som någon i en film har sagt, eller kanske något du läst. Berätta varför du valt just det citatet.

*

Om du gillade serieformatet och genren kan du också läsa Hegas serieroman "Amulett". Du kan även ta hjälp av din skolbibliotekarie för att hitta böcker i samma genre och format.

*

Till dig som är lärare: Läs gärna Skolverket modul om serier:

https://larportalen.skolverket.se/webcenter/larportal/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/1-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/007_stimulera-lasintresse/Del_07/7.%20Serier%20f%C3%B6r%20l%C3%A4sintresse.pdf

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!